

MBN AU § 152 Medborgarförslag. Namnge utsiktsplatsen vid Trappgatan i Visby innerstad till Hennings plats

Ärendenummer: MBN 2025/1009

Arbetsutskottets förslag till miljö- och byggnämnden

Miljö- och byggnämnden beslutar att avslå medborgarförslaget om att namnge utkiksplatsen vid Trappgatan i Visby innerstad till Hennings plats.

Reservation

Lars Thomsson (C) reserverar sig mot arbetsutskottets förslag till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag inkom 2025-03-18 till regionfullmäktige (diarienummer RS 2025/754) med förslag om att namnge utkiksplatsen vid Trappgatan i Visby innerstad till Hennings plats, efter Henning Jakobson.

Förslagsställaren lyfter att Henning Jakobson verkade för sin ö på många sätt. Som tidningsredaktör, som populärhistoriker och som författare.

Vid kommunsammanslagningen 1971 valdes Jakobson till ledamot i kommunstyrelsen och dess arbetsutskott, ordförande i kommunstyrelsens planeringsutskott, ordförande i byggnadsnämnden och adjungerades till innerstadskommittén. Bland uttrycket av hans gärningar nämns att Jakobson var särskilt mån om att allmänheten skulle ha tillgång till fina utkiksplatser. Vid Trappgatan i Visby fanns en speciell utkiksplats. Den anlades på 1800-talet för att de som bodde på Klinten skulle få dricksvatten. Där fick man pumpa upp vatten från en källa längre ned. Från platsen såg man stora delar av innerstaden med S:ta Katarinas kyrkoruin och Stora torget i fonden. Sedan staden anlagt vatten- och avloppsnät fanns den kvar för utsiktens skull.

Platsen blev dock med tiden ett tillhåll där det dracks, fördes oväsen och kastades flaskor, varför grannarna reagerade och ville lösa problemet genom att ta bort utkiksplatsen och i stället skapa en ny tomt för bostadsbebyggelse.

I kommunstyrelsen kom emellertid Henning Jakobson med en annan lösning, att skapa en utkiksplats med insyn från gatan, vilket borde mildra problemen. Henning Jakobson fick med sig kommunstyrelsen och kommunfullmäktige på detta förslag, varför kommunen köpte och gjorde i ordning den mark som idag utgör utkiksplatsen och idag finns platsen där för alla.

Förslagsställaren menar därför att platsen bör namnges efter Henning Jakobson till Hennings Plats.

Medborgarförslaget har överlämnats till miljö- och byggnämnden för beslut.

Bedömning

Enligt kulturmiljölagens hänsynsparagraf 1 kap 4 § God Ortnamnssed (1988:950, ändrad 2013:548) skall vid statlig och kommunal verksamhet god ortnamnssed iakttas.

Av region Gotlands namnpolicy, fastställd av miljö- och byggnämnden 2024-04-16, MBN § 66, och av skriften God Ortnamnssed (Lantmäteri-rapport 2016:9) framgår att ortnamnsrådet uppmanar till försiktighet och eftertanke när det gäller namngivning med så kallade memorialnamn. Vidare framgår att vid brukandet av memorialnamn bör personen vid tiden för namngivningen helst vara så pass känd att allmänheten inte omgående behöver en kommentar till namnvalet samt att personen gärna kan ha en stark anknytning till platsen.

Enligt förslagsställaren verkade Henning Jakobson för sin ö som författare, som tidningsredaktör och som populärhistoriker samt utifrån den position han hade inom kommunfullmäktige och innerstadskommittén. Av inlämnat medborgarförslag framgår att Henning Jakobson var en person som vurmade för innerstaden och allmänhetens tillgång till fina utkiksplatser. Enligt förslagsställaren var han även delaktig i beslutet att öppna upp den aktuella platsen för att skapa en attraktivare plats och för att tillgängliggöra den för allmänheten. Henning Jakobsons betydelse för platsen utfördes inom ramen för det uppdrag som han hade i kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att det är en fin tanke att uppkalla utkiksplatsen efter Henning och hans gärningar för platsens bevarande som utkiksplats. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer dock att förslaget Hennings Plats inte är förenligt med Region Gotlands namnpolicy eller God Ortnamnssed. Memorialnamn ska användas med restriktivitet och Hennings Plats bedöms inte vara ett sådant namn där allmänheten direkt förstår vem som åsyftas, vem Henning var eller känner till hans gärningar.

Region Gotland kan därmed inte tillmötesgå medborgarförslaget.

Ärendets behandling under mötet

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår miljö- och byggnämnden besluta att avslå medborgarförslaget om att namnge utkiksplatsen vid Trappgatan i Visby innerstad till Hennings plats.

Planarkitekt Charlotta Nordberg föredrar ärendet.

Lars Thomsson (C) yrkar på bifall till medborgarförslaget om namngivning, och instämmer med förslagsställarens motivering.

Karl-Allan Nordblom (MP) yrkar att platsen ska namnges till Wivekas plats för att hedra minnet av Wiveka Schwartz.

Ordförande Andreas Unger (M) yrkar att följa förvaltningens förslag.

Proposition 1

Ordföranden ställer proposition på Lars Thomssons yrkande och Karl-Allan Nordbloms yrkande och finner att arbetsutskottet bifaller Lars Thomssons yrkande.

Proposition 2

Ordföranden ställer proposition på Lars Thomssons yrkande och förvaltningens förslag och finner att arbetsutskottet bifaller förvaltningens förslag.

Votering begärs och genomförs, följande voteringsproposition godkänns:

- den som röstar ja bifaller förvaltningens förslag,
- den som röstar nej bifaller Lars Thomssons yrkande.

Ja-röster: Thomas Karlström (S), Jenny Larsson (S), Karl-Allan Nordblom (MP), Andreas Unger (M).

Nej-röster: Lars Thomsson (C).

Efter genomförd omröstning, konstaterar ordföranden att 4 ja-röster och 1 nej-röster har avgivits. Miljö- och byggnämndens arbetsutskott beslutar därmed föreslå nämnden att följa förvaltningens förslag.

Reservation

Lars Thomsson reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2025-08-25

Medborgarförslag, daterat 2025-03-18